

werkbehoud bij kanker

Platform Fit for Work onderstreept dat werk een **belangrijke maatschappelijke rol** is die mensen vaak tot het laatst willen behouden, ook bij een ingrijpende ziekte zoals kanker.

We zetten in op **werkgerichte zorg met goede begeleiding aan werkende patiënten**. Begeleiding die ongeacht de werksituatie van de patiënt – in loondienst, zelfstandig werkend of een combinatie – persoonlijk steun biedt om aan het werk te blijven.

- Jaarlijks krijgen circa **45.000 mensen** in de werkende leeftijd de diagnose kanker¹
- Een **kwart** van de mensen die kanker krijgt en werkt, **verliest zijn baan**²
- Zo'n **84% van de kankerpatiënten krijgt geen informatie over werk** bij de diagnose, terwijl 65% van de patiënten dit wél belangrijk vindt³

Naast ondersteuning van de werkende met kanker, vragen we nadrukkelijk aandacht voor **ondersteuning van (MKB) werkgevers**. De loondoorbetaling bij ziekte is een heet hangijzer. Juist voor het MKB dat werk biedt aan **ruim 60% van de werknemers** en waartoe 99% van de bedrijven in Nederland behoort⁴.

Om die reden pleiten we voor:

- 1 Een bedrijfsarts consulent oncologie (BACO) op elke polikliniek oncologie, met structurele financiering
- 2 Een no-risk polis voor (MKB) werkgevers wanneer een medewerker langdurig uitvalt door kanker

Over Fit for Work

Met een brede coalitie van meer dan 25 maatschappelijke organisaties maakt Platform Fit for Work zich sterk voor werkbehoud bij chronische aandoeningen. Met praktische tools voor werkenden, werkgevers en zorgverleners. En door maatschappelijke en politieke agendering van het belang van werkbehoud bij chronische aandoeningen om te komen tot flankerend beleid. Met als doel dat meer mensen met een chronische aandoening aan het werk kunnen blijven. Fit for Work is een programma van Stichting Centrum Werk Gezondheid
Meer informatie: www.fitforworknederland.nl

Kanker en werk

Door betere behandel mogelijkheden, nemen de overlevingskansen bij veel kankersoorten toe.

Dit maakt dat meer mensen met kanker aan het werk kunnen en willen blijven. Ook de sociale zekerheidswetgeving maakt dat mensen (na de ervaring) met kanker aan het werk *moeten* blijven, omdat er veelal geen sprake is van (volledige) arbeidsongeschiktheid.

De behandeling van kanker is veelal langdurig en intensief.

Het behandeltraject kan daardoor op zichzelf ziekmakend zijn, met mogelijke gevolgen voor het werk. De weg van herstel is grillig, met perioden van terugval, ook in het werk. Vaak verliezen mensen door kanker hun werk.

Belang van werkbehoud bij kanker is groot.

Werken heeft voor mensen die in behandeling zijn (geweest) voor kanker veelal een gunstig effect, zowel op de gezondheid als op het welzijn⁵. Naast een inkomen en daarmee financiële zelfstandigheid, biedt werk kankerpatiënten identiteit, zingeving, structuur en sociale contacten.

Begeleiding bij werken met kanker vraagt om specifieke expertise op het snijvlak van werk en zorg.

Dergelijke begeleiding is voor mensen met kanker die werken niet vanzelfsprekend voorhanden. Ook niet vanuit de zorg. Zo is het ontbreken van structurele aandacht voor de factor arbeid in de zorg door het ministerie van SZW als knelpunt gesignaleerd⁶. De SER pleit eveneens voor verbeteringen in de ondersteuning van werkenden met een chronische ziekte vanuit de zorg⁷.

Position Paper Werkbehoud bij kanker Fit for Work, november 2018

1

Een bedrijfsarts consulent oncologie (BACO) op elke polikliniek oncologie, met structurele financiering

- Een BACO is een bedrijfsarts gespecialiseerd in de begeleiding van patiënten met kanker. De BACO is werkzaam op het snijvlak van de eerste en tweede lijn⁸.
- Een andere benaming is klinisch arbeidsgeneeskundige oncologie, veelal werkzaam in alleen de tweede lijn.
- De BACO adviseert kankerpatiënten, hun medisch specialisten, verpleegkundigen, bedrijfs- en huisarts, en waar nodig ook de werkgever.
- Het advies van de BACO betreft onder meer de (gevolgen van) behandeling voor het werk, kunnen werken tijdens de behandeling en werkhervatting.
- De BACO draait veelal mee in het multidisciplinair overleg (mvo) op de polikliniek in het ziekenhuis.
- De inzet van de BACO maakt dat vroegtijdig in het zorgproces, vaak al in de diagnosefase, er gericht aandacht is voor het werk van de patiënt. Dit vergroot de kans op werkbehoud bij kanker.

Belemmering

Er is geen structurele financiering voor de BACO in de zorg. Financiering vindt momenteel plaats vanuit de polikliniek of Raad van Bestuur, veelal op projectbasis.

2

Een no-risk polis voor (MKB) werkgevers wanneer een medewerker langdurig uitvalt door kanker

- De notitie Kanker en werk (2014) is een belangrijke aanleiding, met het verzoek aan het ministerie van SZW om een actieplan 'Kanker en Werk' te starten. Een voorgesteld onderdeel van dit plan is uitbreiding van de no-riskpolis voor mensen met kanker⁹.
- Door de langdurige intensieve behandeltrajecten bij kanker, kan herstel van arbeidsvermogen pas vaak na de behandeling optreden, tijdens of na het tweede ziekteverlofjaar. Om een loonsanctie bij de WIA-beoordeling te voorkomen, zetten veel werkgevers (vroegtijdig) in op tweede spoor.
- Een no-riskpolis kan bij werkgevers barrières verminderen of wegnemen. Bij de voorgestelde no-riskpolis betaalt de overheid aan de werkgever een Ziektewetuitkering als een werknemer door kanker uitvalt.
- In 2017 is vanuit het ministerie van SZW een pilot met een no-risk polis van start gegaan. Waarbij de no-risk polis voor een specifieke groep beschikbaar is: mensen met kanker die ziek uit loondienst gaan (voor de wachttijd van 2 jaar na ziekmelding verstreken is) en een Ziektewetuitkering krijgen¹⁰.
- In 2018 is de subsidieregeling Kanker & Werkzoekenden van het ministerie van SZW ingesteld, om mensen met kanker zonder werk meer kans te bieden op terugkeer naar werk¹¹.

Belemmering

Er is geen financieel vangnet voor (MKB) werkgevers, zoals een no-riskpolis als een werknemer kanker krijgt, en een (MKB) werkgever er alles aan doet om deze medewerker in dienst te houden.

¹ ² ³ NFK, Factsheet Kanker en Werk: feiten en cijfers, 2015
⁴ Staat van het MKB, cijfers 2017 en Infographic 'Het MKB in beeld' van MKB Nederland en MKB servicedesk, 2015
⁵ oa NFK www.kankerenwerk.nl, stichting Kanker.nl <https://www.kanker.nl/gevolgen-van-kanker/werk/gevolgen/werken-na-kanker>
⁶ Richtlijn Kanker en Werk, NVAB 2017 en Fit for Work project Target@Work-onco www.targetatwork.nl/kanker
⁷ Ministerie van SZW, Kamerbrief 16 juli 2015 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29544-642.html>
⁸ Werk: van belang voor iedereen. Een advies over werken met een chronische ziekte. Sociaal-Economische Raad (SER), maart 2016
⁹ NVKA www.nvka.nl/BACO en ministerie van SZW www.arboportaal.nl/onderwerpen/klinisch-arbeidsgeneeskundige
¹⁰ Notitie 'Kanker en Werk', Steven van Weyenberg D66, juni 2014 <https://d66.nl/publicaties/kanker-en-werk>
¹¹ Tijdelijk besluit experiment vroege inzet no-riskpolis Ziektewet, ministerie van SZW 20 februari 2017 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-70.html>
¹¹ Subsidieregeling Kanker & Werkzoekenden, ministerie van SZW, 20 september 2018 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-54088.html>